

SZÍV ERNŐ

Kisbeszéd a hajlékról

Hosszú útra indultam éppen, és pakolgattam a szükségeseket. Gatyák, könyvek, aranyrudak. Mintha egy nő adta volna a szelíd tanácsokat, egy olyan gyönyörűséges Majmonka, természetesen Dayka Margit hangján. Szinbád hová tart. Hol hajtja le a fejét. S akkor egyszerre eszembe jutott a szó, hajlék. Azt hittem, csak úgy. De hát nem. Álltam egy félig telt, hosszú és boldognak ígérkező útra váró bőrönd fölött, és gondolkodtam, mint egy vasutasparancsnok, honnan is jött most ez a kicsi vonat, honnan, miért, miféle utasokkal. Kint nyarat akart hazudni az ős. Frizurám, még zöld, kérek. Hasam, a szép fanszörzet fölött még meleg. Madárccsicsergésemmel visszhangzik, illetve látsz-e kisszoknyás, frissen tetovált nőket az utcákon. Bólintottam, látok, de. Csitt, csitt, ne tovább, nem kell az ellenkezés, hagyd a télre. És nagy szörnyeteg gépek is dolgoztak a közelben, mintha nem lenne elmúlás. Valahonnan, talán a másodikról zene is szólt, lassú és szomorú dallamok keringőztek az őszvéres lombozattal, ez jó volt, hogy a szomorú zenétől mégis jobb lesz valahogy. Többször is kimondtam aztán, hogy hajlék. Ismételttem, hajlék. Mert egyre szebbnek találtam, egyre fontosabbnak, és egyre ismeretlenebbnek. Nekem még soha nem volt hajlékom. Nem tudom, milyen az. Tudom, jó, tudni vélem, mi az otthon. Tudni vélem, milyen az otthontalanság, a száműzetés. Emigráció. Migráció. Börtön. De a hajlék! Az biztosan olyan, hogy van is, meg nincsen is. Átmenetiség. Meg se jegyzed a nevét, helyét. Az otthon nem igazán drámai szó. A hajlék viszont az, mert aki hajlékot keres, aki hajlék után kutakodik, annak otthona nincsen, vagy messze van már, a kék, a láthatári fekete mögött, annak út szürke pora veri föl a ruházatát, az éhes, az szomjas, az nélkülözők. Ha azt mondod, otthon, nyugalmat mondasz, békét festesz, harmóniát idézel. De jó, azért mégsem tudod, miféle béke az. Lehet, hogy látszólagos, lehet, hogy csalóka, hazug, törékeny, gyilkos, ésatöbbi, a család pokla, de ez már egy másik dramaturgia. Viszont ha azt mondod, hajlék, akkor abból rád kiált egy történet, rád kiált az otthon elhagyásának, elvesztésének az érzése, és ennyiben ez a csendes, igazán visszafogott, igazán meghittséget árasztó szó mindig, és ez a fontos, mindig drámát tételez föl. Milyen mozgékony szó mégis! Szemben a többi hason értelmű barátjával. A dráma lényege a veszteség, a veszteség. De a dráma lényege az is, hogy találtál valamit. Látom, hogy az istenek hajléka gyakran az ember otthona, Philemon és Baucis. Ó, a boszorkány, az egyszemű szörny tanyája. De viszont az is igaz, hogy az ember egyik legnagyobb, legbensőségesebb, legfájdalmasabb és legkitartóbb reménye, maga a megváltás is hajlékon született. És most gondolkodom, hogy ezt, ezt a megváltást miért is nem lehetett egy valamilyen otthon melegére bízni.